

L.dz. KAT/5130/0025/11/01166/D

Katowice, dnia 4 lutego 2011r.

6K + 6PK
my-Szender

Pan
Jacek KORSKI
Wiceprezes
Zarządu Kompani Węglowej S.A.
w Katowicach

Począwszy od 9.02.2010r., kiedy to w rejonie ściany 399, w pokładzie 209, w partii XVI na poziomie 650m w KW S.A. Oddział KWK „Piast” wystąpił wstrząs o energii 3×10^9 J, ze szczególną uwagą obserwowałem i kontrolowałem działania zakładów górniczych KW S.A. Oddział KWK „Piast” i KW S.A. Oddział KWK „Ziemowit”, w aspekcie postępowania służb kopalnianych po wstrząsach wysokoenergetycznych. W roku 2010, między innymi, dwukrotnie kierowałem wnioski kopalni „Piast” pod obrady Komisji do spraw Ochrony Powierzchni przy WUG, w celu oceny możliwości dalszego prowadzenia eksploatacji górniczej w rejonie pogranicza kopalń z uwagi na występowanie tu wstrząsów górotworu. Pracownicy Urzędu zapoznali się z opracowaniami naukowymi powstałymi w związku z uchwałami Komisji oraz sposobem wykorzystania wniosków wynikających z tych opracowań.

W obu zakładach górniczych prowadzona jest eksploatacja pokładów węgla, między innymi zaliczonych do I stopnia zagrożenia tąpnięciami. Eksploatacja w kopalni „Ziemowit” spowodowała w 2010 roku wystąpienie 2349 wstrząsów górotworu, z czego 257 o energii większej od 10^5 J. W tym samym roku w kopalni „Piast” zaistniało 3776 wstrząsów, z czego 280 o energii większej od 10^5 J.

Następstwem, wstrząsów wywołanych eksploatacją górniczą, są liczne interwencje, w tym również mieszkańców miejscowości usytuowanych poza terenem górniczym, kierowane do zakładów górniczych oraz bezpośrednio do dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach. Interwencje mające różny charakter, w wielu przypadkach dotyczą uszkodzeń w obiektach budowlanych, przede wszystkim stanowią jednak wyraz wzmożonego niepokoju, a tym samym braku akceptacji społecznej wobec działalności górniczej prowadzonej przez kopalnie.

Część zgłoszeń mieszkańców była oddalana – bez rozeznania na miejscu – w oparciu o wnioski z opracowania Instytutu Techniki Budownictwa w Warszawie, Oddział

w Katowicach pt. „Analiza projektu eksploatacji złoża KWK „Piast” Ruch I i KWK „Ziemowit” w partii „E” i „F” do roku 2013 z uwagi na ochronę powierzchni w aspekcie zaistniałego wstrząsu w dniu 09.02.2010r.”. Przykładem takiego postępowania są kierowane do mnie skargi telefoniczne i pisma mieszkańców Oświęcimia – Brzezinki lub władz samorządowych.

W tej sytuacji trudno nie uznać za słuszne skargi mieszkańców, w których podnoszą, że w użytkowanych budynkach, wskutek licznych wstrząsów, na ścianach i stropach pojawiają się rysy, pęknięcia lub odpadają tynki albo elementy elewacji. Szkody tego rodzaju nie stanowią zapewne bezpośredniego zagrożenia dla mieszkańców lub trwałości konstrukcji, jednakże z ich punktu widzenia, mogą budzić uzasadniony niepokój o bezpieczne użytkowanie obiektów budowlanych, których są właścicielami. Pragnę przypomnieć, że zgodnie z postanowieniem działu V ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Pgg) właściciel może żądać naprawienia szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego, a naprawienie szkody powinno nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego. W tym przypadku ustawodawca nie ustalił rozmiaru szkody, zatem nawet najmniejsza powinna być usunięta, gdyż za jej powstanie odpowiada przedsiębiorca uprawniony do wydobywania kopaliny. W mojej ocenie niedopuszczalne jest odrzucanie roszczeń właścicieli na podstawie wniosków z posiadanego opracowania, bez przeprowadzenia stosownego rozeznania stanu obiektu, przed rozpoczęciem eksploatacji, w porównaniu do zgłaszanego stanu uszkodzeń. Przedsiębiorca z uwagi na posiadane służby jest w stanie ocenić zasadność roszczeń właścicieli. Powyższe w mojej ocenie powinno się odbywać wyłącznie na podstawie dokonanego ma miejscu rozeznania.

Z tego też powodu uważam za ważne i niezbędne opracowanie i wdrożenie ujednoliconego postępowania, będącego wyrazem szerszego niż dotychczas spojrzenia na problematykę skutków wstrząsów górniczych, a przede wszystkim mającego na celu zmianę niekorzystnego postrzegania przedsiębiorcy górniczego.

Niezależnie od powyższego przypominam, że dla każdego rejonu eksploatacyjnego opracowywana jest tzw. „Prognoza wstrząsów”. W przypadku kopalni „Piast”, dla partii XVI, w której prowadzona jest eksploatacja pokładu 209 ścianą 397, prognoza przewidywała wystąpienie wstrząsów o energii nie przekraczającej $9 \times 10^6 \text{J}$. W dniu 24.01.2011r. w tej partii wystąpił wstrząs górotworu o energii $2 \times 10^7 \text{J}$. Dla partii XV tej samej kopalni prognozowana energia wstrząsów nie powinna przekroczyć $6 \times 10^7 \text{J}$. Eksploatacja pokładu 209 ścianą 370 spowodowała wystąpienie w dniu 17.11.2010r. wstrząsu o energii $1 \times 10^8 \text{J}$, a w dniu 31.01.2011r. – $2 \times 10^8 \text{J}$ – zatem powyżej prognozy.

Rolą odpowiednich zespołów funkcjonujących w ruchu zakładu górniczego jest określenie, czy przekroczenie wartości energii przewidywanej w prognozie może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa zakładu górniczego, jego pracowników lub bezpieczeństwa powszechnego.

Z analizy posiadanych przez Urząd materiałów wynika, że w kopalni „Piast” wzrasta sejsmiczność górotworu, co niewątpliwie jest spowodowane powiększającym się obszarem wybranej powierzchni oraz warunkami górniczo – geologicznymi, w których prowadzona jest eksploatacja. Tylko w styczniu 2011 roku zarejestrowano w tej kopalni dziewięć wstrząsów o energii rzędu 10^6 J, dwa o energii rzędu 10^7 J i jeden o energii rzędu 10^8 J.

Dalsze prowadzenie eksploatacji pokładów zagrożonych tąpniętami w kopalniach „Piast” i „Ziemowit”, bez zmiany czynników mających wpływ na stan zagrożenia sejsmicznego i tąpniętami może spowodować nieprzewidywalne skutki w obiektach powierzchniowych, jak również w wyrobiskach dołowych.

Z tego powodu zwracam się do Pana Prezesa o podjęcie zdecydowanych działań w celu maksymalnego ograniczenia występowania wysokoenergetycznych wstrząsów górotworu, szczególnie o energiach przekraczających prognozy. Takie działania, w mojej ocenie, pozwolą na wyeliminowanie potencjalnej możliwości wystąpienia konfliktów między przedsiębiorcą a właścicielami nieruchomości gruntowej, w aspekcie zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego oraz zagrożenia bezpieczeństwa zakładu górniczego i jego pracowników.

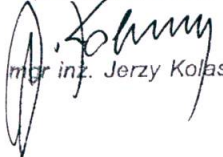
O podjętych przez Pana działaniach, proszę mnie niezwłocznie powiadomić.

Otrzymują:

1. Adresat.
2. OUG a/a.

Do wiadomości:

1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.
2. Burmistrz Miasta Bieruń.
3. Wójt Gminy Bojszowy.
4. Burmistrz Miasta Łęczyny.
5. Burmistrz Miasta Imielin.
6. Wójt Gminy Chełm Śląski.
7. Burmistrz Chełmka.
8. Burmistrz Libiąża.
9. Wójt Gminy Oświęcim.
10. Starosta Oświęcimski.

DYREKTOR

mgr inż. Jerzy Kojasa